

Retningslinjer for brug af fotos og video i Mødrehjælpen

I Mødrehjælpen bruger vi fotos og videoer til at skabe synlighed om vores sag, kendskab til vores tilbud og opbakning til vores arbejde.

Et foto eller en video af en eller flere genkendelige personer er en personoplysning om disse personer. Offentliggørelse af foto eller videoer af genkendelige personer på internettet er derfor en behandling af personoplysninger. I forbindelse med persondataforordningen (GDPR) er der skærpede retningslinjer for behandling af personoplysninger, som I skal følge, når I optager, bruger og gemmer fotos eller video.

Retningslinjerne skal sikre, at Mødrehjælpen har en tydelig systematik i vores anvendelse, opbevaring og sletning af fotos, så vi:

- beskytter de personer, vi tager og offentliggør billeder af,
- kun anvender billeder, vi har tilladelse til at bruge og
- kan finde og slette billeder, hvis en person trækker sig samtykke tilbage

Derfor er det vigtigt, at alle der i lokalforeninger og butikker arbejder med billeder, læser og følger Mødrehjælpens retningslinjerne for brug af fotos og video.

Brug og opbevaring af fotos og video

Situationsbilleder er fotos, hvor en aktivitet eller situation er det egentlige formål med billedet. Det kan f.eks. være et billede af menneskemylder på gågaden eller af legende børn på en offentlig legeplads.

Portrætbilleder er fotos, hvor formålet er at afbilde en eller flere bestemte personer. Det kan f.eks. være et gruppebillede af familierne på årets sommerlejr, et billede en ny frivillig eller et gruppebillede af de frivillige ved en butiksåbning.

- Tag, brug og gem som udgangspunkt kun **portrætfotos**, hvis du har skriftligt samtykke fra den portrætterede.
- Ved brug af **situationsfotos** (typisk et billede af en større forsamling), skal du indhente skriftligt samtykke, hvis der er personer, der kan genkendes, medmindre det vurderes, at dem, der er på billederne, ikke med rimelighed kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket.
- **Mundtligt, bevidnet samtykke** kan anvendes til situationsfotos, hvis det vurderes, at billedet er harmløst og de portrætterede ikke er familier, børn eller brugere i Mødrehjælpen.
- **Fotos af familier og børn i aktiviteter**
Indhent ALTID skriftligt samtykke inden offentliggørelse. Begræns fotos af deltagende familier. Familier skal kunne deltage anonymt i vores aktiviteter. Udvælg evt. enkelte familier, spørg de andre frivillige om de vil på et billede eller tag billeder fra aktiviteten, hvor man ikke kan identificere nogle personer. Undgå at bruge lokale familier på trykte materialer. Brug i stedet de fotos, som Mødrehjælpen har sikret rettigheder til.
- **Portrætfotos af frivillige**
Indhent mundtligt, bevidnet samtykke, når billedet tages, hvis det er harmløst. Billeder, der skal bruges til sociale medier, foldere eller anden større eksponering, skal der altid indhentes skriftligt samtykke til. Arkiver en liste med navne på de frivillige, der optræder på billedet, sammen med billedet, så I via navnet kan finde samtykket.

- **Situationsfotos med frivillige og kunder i butikken fx ved butiksåbning**
Skriv på et skilt, hvis der bliver taget billeder, og hvor man kan henvende sig, hvis man ikke vil være med. Indhent mundtligt eller skriftligt samtykke, hvis der tages billeder, der tangerer til portrætfotos.
- **Billeder fra databaser med gratis billeder**
Der må i Mødrehjælpen ikke anvendes billeder med identificerbare personer fra Pixabay og Unsplash (og andre lignende tjenester med samme vilkår), medmindre man indhenter dokumentation for, at fotografen bag billedet har sikret sig samtykke. Det skyldes, at disse databaser ikke garanterer, at de fotografer, der stiller deres billeder til rådighed, har indhentet de nødvendige samtykker og billederne dermed overholder GDPR.
- **Billeder fra Mødrehjælpen's billedarkiv**
Mødrehjælpen har et arkiv med billeder, videoer og grafik, som både Fonden og lokalforeninger må bruge. Her kan I være sikre på, at der er samtykke. [Klik her for at gå til billedarkivet](#) Husk at slette billedet fra computeren (ligger i mappen overførsler), når du har brugt billedet til det, du skulle fx et Facebookopslag. På den måde har I ikke billeder liggende, som skal slettes, hvis personerne trækker deres samtykke tilbage eller samtykket udløber.

Samtykke

Indhentning og opbevaring af samtykke

Der er forskellige måder at sikre sig en persons samtykke til at anvende et billede. Det kan i princippet afgives mundtligt, skriftligt og digitalt, men det er *afgørende, at Mødrehjælpen, hvis det bliver nødvendigt, kan bevise, at den registrerede har givet sit samtykke.*

En underskrevet samtykkeerklæring eller et på anden vis skriftligt samtykke er derfor at foretrække. Herunder er beskrevet tre mulige måder at indhente samtykke:

- **Underskrevet samtykkeerklæring:** Find skabelonen på [Frivillignet](#). Husk at skrive dato, situationen billedet er taget i, formål med billedet og hvor det skal bruges. Skriv evt. hvor længe samtykket gælder, hvis det er kortere end de fem år, der står på samtykke-skabelonen. Bemærk at samtykket altid skal indeholde den afbilledes navn og kontaktinformationer. Samtykke gemmes på lokalforeningens/fondsbutikkens OneDrive sammen med de fotos eller videoer, det er givet til, så det kan findes frem igen den dag, det udløber, hvis det skal anvendes til dokumentation, eller hvis samtykket bliver tilbagekaldt. Det betyder, at samtykke til brug af fotos skal arkiveres sammen med de pågældende fotos.
- **Mundtligt bevidnet samtykke:** I tilfælde hvor der anvendes et mundtligt, bevidnet samtykke skal du fortælle dem, du ønsker at fotografere, hvad du skal bruge billederne til, hvor du opbevarer dem, og hvor længe du gemmer dem. Du skal også oplyse om, hvem de skal kontakte hvis de vil trække deres samtykke tilbage. Herefter skriver to vidner under på, at alle deltagere har givet samtykke til, at Mødrehjælpen kan bruge billederne. Alle deltagernes navne og kontaktoplysninger skal noteres på samtykket.
- **Samtykke via mail:** I tilfælde hvor det ikke er muligt eller giver for stort besvær at få samtykkeerklæringen underskrevet, kan samtykke sikres ved at fremsende en mail med teksten fra Mødrehjælpen's samtykkeerklæring sammen med information om formål og brug af billedet samt en orientering om muligheden for tilbagetrækning af samtykke. Personen, der skal give samtykke, skal herefter besvare mailen med teksten: *Jeg bekræfter hermed, at jeg har læst og giver samtykke til vilkårene i Mødrehjælpen's samtykkeerklæring, herunder at Mødrehjælpen opbevarer*

og anvender billeder af mig.

Mailkorrespondancen skal gemmes som pdf og arkiveres i Mødrehjælpen's billedarkiv sammen med de billeder, den hører til.

Tilbagetrækning af samtykke

En person har til enhver tid mulighed for at trække sit samtykke tilbage. Mødrehjælpen skal herefter informere personen om, at:

- Mødrehjælpen – de steder hvor det er muligt – vil afpublicere offentliggjorte billeder på internettet og slette billeder i billedarkiv hurtigst muligt og inden 30 dage.
- Allerede trykte publikationer hvor billedet indgår, ikke vil blive destrueret.
- Personen kan klage til Datatilsynet: Datatilsynet, Borgergade 28, 5, 1300 København K, Tlf. 33 19 32 00, mail dt@datatilsynet.dk.

Herefter skal billeder og den pågældende samtykkeerklæring slettes fra billedarkivet, og billeder skal fjernes alle offentliggjorte steder, hvor det er muligt. Selvom trykte publikationer ikke skal destrueres, så skal billedet fjernes fra en evt. digital version af publikationen, og trykkes publikationen igen skal billedet fjernes fra den version.

Udløb af samtykke

Mødrehjælpen's samtykkeerklæring giver ret til at anvende og opbevare billederne i 5 år, hvis man kan argumentere for, at Mødrehjælpen har behov for eller en legitim interesse i at gemme billedet så længe. Det kræver en vurdering fra billede til billede.

Efter samtykkets udløb skal billedet eller billederne slettes fra billedarkivet, og der hvor de er anvendt.

Hvis en person giver samtykke til anvendelse af billedet i en kortere periode end 5 år eller hvis formålet med opbevaring og brug af billedet er kortere, skal det noteres på samtykkeerklæringen og i billedarkivet.

Dataansvar

Fonden Mødrehjælpen og Mødrehjælpen's lokalforeninger har IKKE fælles dataansvar, når det kommer til billeder, men er derimod hver især ansvarlige for de billeder, de anvender og opbevarer.

Ønsker Fonden Mødrehjælpen at bruge et billede på de sociale medier, som en lokalforening har dataansvar for og samtykke til, skal personerne på billedet udfylde en separat samtykkeerklæring, der giver Fonden Mødrehjælpen ret til at bruge billedet, eller lokalforeningen skal have indhentet samtykke til at måtte videregive billedet. Fonden Mødrehjælpen må dog gerne uden samtykke dele opslag med billeder, som lokalforeninger selv bringer på sociale medier, og som lokalforeningen dermed er afsender på.

Lokalforeningerne må gerne bruge de billeder, som Fonden stiller til rådighed, da rettighederne til dem også indbefatter brug i lokalforeningerne.

Etik

Generelt gælder det, at billeder af frivillige, medlemmer, brugere, pårørende – og særligt af børn – skal bruges med omtanke. Er der børn på billedet, skal der derfor altid hentes samtykke. Børn under 16 år skal have samtykkeerklæringen underskrevet af en forælder (eller en forældremyndighedsindehaver).

Mødrehjælpen tilstræber i sin kommunikation den bedst mulige beskyttelse og hensyntagen til de mennesker, vi portrætterer gennem billeder. Særligt de brugere, som vi hjælper. Derfor skal det altid overvejes grundigt, om brugen af et billede vil kunne krænke eller skabe problemer for de afbildede.

Vil du vide mere?

Du kan få mere viden om regler for offentliggørelse af billeder, samtykke og GDPR her:

- <https://www.datatilsynet.dk/emner/internet-og-apps/billeder-paa-internettet/>
- <https://www.datatilsynet.dk/media/6562/samtykke.pdf>
- <https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/podcast/samtykke-hvornaar-og-hvordan/>
- <https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/podcast/brug-af-billeder/>